

Pazartesi: 09.00 - 10.20 (Mavi Amfi)

Cuma: 09.30 - 11.20 (Kırmızı Amfi)

http://ovuncongur.com/dersler/sosyolojiye_giris/

SUI 108 –Sosyolojiye Giriş

2018-2019 Bahar Dönemi

Hakan Övünç Ongur

Dersin Amacı:

Bu dersin hedefi, toplumu ve onu meydana getiren tüm öğeleri araştırmasının merkezinde konuşlandırarak, toplumsal bilimlerde ontolojik, epistemolojik ve metodolojik tartışmalara yön veren sosyoloji disiplinine akademik bir giriş yapabilmektedir. Öğrencilerin yalnızca eğitim hayatlarının geri kalanında değil, aynı zamanda bundan sonraki gündelik hayatlarında da karşılaşılabilecekleri kavramsal bulmacaların çözümüne giden yollara, akıllarında yeni soru işaretleri ile birlikte koyulabilmelerini sağlayabilmek, dersin birincil amacı olacaktır. Bu doğrultuda, dersin ilk yarısında klasik sosyolojinin öncü isimlerinin toplumsal çözümleri tartışılarak bir temel oturtulmaya çalışılacak; ikinci yarıda ise ‘kültür,’ ‘kitle iletişimi,’ ‘şehirleşme,’ ‘toplumsal cinsiyet,’ ‘din,’ ‘tüketim’ ve ‘küreselleşme’ gibi başat kavramların toplumsal hayattaki önemi üzerinde durulacaktır.

Değerlendirme

1. Derse katılım (%15)
2. Dönem Ödevi (%25)
3. Ara sınav (%25)
4. Final (%35)

Öğrencilerin Yükümlülükleri

Sınavlara ve derslere katılmayacak öğrencilerin, söz konusu mazeretlerini öğretim elemanına bildirmeleri gerekmektedir.

Bu derste, öğretim elemanının özel izni olmadan ses/görüntü kaydı almak kesinlikle yasaktır. Aksi durumda, hukuki işlem başlatılacak ve bu eylemi gerçekleştirdiği saptanan öğrencilerin hiçbir sınavı/ödevi değerlendirmeye alınmayacaktır.

Ders planında sunulmuş olan okumaların bir kısmı zorunlu nitelikte diğer bir kısmı ise tavsiye niteliğindedir. Ders planında zorunlu nitelikteki okumaların yanında (+) işareti bulunmakta ve öğrencilerden, sınavlardan ve derse gelmeden önce bu okumaları yapmaları ve değişikliklerden haberdar olmak amacıyla dersin internet sayfasına üye olmaları beklenmektedir.

1. Hafta – Sosyoloji Nedir?

- Anthony Giddens, *Sosyoloji: Kısa Fakat Eleştirel Bir Giriş*, Ü. Y. Battal (çev.), Ankara: Siyasal, 1986/2012, ss. 11-29. (+)
- Glenn A. Goodwin ve Joseph A. Scimecca, *Klasik Sosyolojik Teori: Sosyolojinin Vaadinin Yeniden Keşfi*, T. Saygın vd. (çev.), İstanbul: Say, 2006/2015, ss. 19-38.
- Auguste Comte, *Pozitif Felsefe Dersleri: ve Pozitif Anlayış Üzerine Konuşma*, E. Ataçay (çev.), Ankara: BilgeSu, 1830-42/2015, ss. 1-15.
- Nicholas Gane, “Sociology and Neoliberalism: A Missing History,” *Sociology*, 48(6), 2014, ss. 1092-1106.
 - ✓ Film: *Kapıcılar Kralı* (Yön. Atıf Yılmaz, 1978)

2. Hafta – Modern Toplum, İşbölümü ve Émile Durkheim

- Émile Durkheim, *Toplumsal İşbölümü*, Ö. Ozankaya (çev.), İstanbul: Cem, 1893/2006, ss. 99-116 ve 143-154. (+)
- Ferdinand Tönnies, “Gemeinschaft ve Gesellschaft”, *Şehir ve Cemiyet* içinde, A. Aydoğan (çev.), İstanbul: İz, 1887/2005, s. 185-217.
- Peter Thijssen, “From Mechanical to Organic Solidarity, and Back: With Honneth Beyond Durkheim”, *European Journal of Social Theory*, 15(4), 2012, s. 454-470.
- Finn Bowring, “The Individual and Society in Durkheim: Unpicking the Contradictions,” *European Journal of Social Theory*, 19(1), 2016, ss. 21-38.
 - ✓ Film: *Kibar Feyzo* (Yön. Zeki Ökten, 1986)

3. Hafta – Modern Toplum, Rasyonalizm ve Max Weber

- Max Weber, *Bürokrasi ve Otorite*, H. B. Akın (çev.), İstanbul: Adres, 1922/2014, ss. 47-110. (+)
- George Ritzer, *Toplumun McDonaldlaştırılması: Çağdaş Toplum Yaşamının Değişen Karakteri Üzerine Bir İnceleme*, Ş. S. Kaya (çev.), İstanbul: Ayrıntı, 1993/2011, ss. 47-52. (+)
- Aaron Ahuvia ve Elif İzberk-Bilgin, “Limits of the McDonaldization Thesis: eBayization and Ascendant Trends in Post-Industrial Consumer Culture”, *Consumption Markets & Culture*, 14(4), 2011, ss. 361-384.
- Pertti Alasuutari, “Authority As Epistemic Capital,” *Journal of Political Power*, 11(2), 2018, ss. 165-190.
 - ✓ Film: *Zübük* (Yön. Kartal Tibet, 1980)

4. Hafta – Modern Toplum, Kapitalizm ve Karl Marx

- Fernand Braudel, *Kapitalizmin Kısa Tarihi*, İ. Yerguz (çev.), İstanbul: Say, 1985/2013, ss. 42-61. (+)
- Karl Marx ve Friedrich Engels, *Komünist Parti Manifestosu*, E. Özalp (çev.), İstanbul: NK Yayınları, 1848/2005, ss. 9-30. (+)
- Antonio Gramsci, *Seçme Yazılar 1916-1935*, D. Forgacs (der.), İ. Yıldız (çev.), Ankara: Dipnot, 2010, ss. 229-270. (+).
- Claudio J. Katz, “Karl Marx On the Transition From Feudalism to Capitalism,” *Theory and Society*, 22(1), 1993, ss. 363-389.
 - ✓ Film: *Düştürü Dünya* (Yön. Zeki Ökten, 1988)

5. Hafta –Birey, Yapı, Sistem

- Bryan S. Turner, *Klasik Sosyoloji*, İ. Çetin (çev.), İstanbul: İletişim, 1999/2014, ss. 263-293. (+)
- Kemal H. Karpat, *Türkiye'de Siyasal Sistemin Evrimi, 1876-1980*, E. Soğancılar (çev.), Ankara: İmge, 2007, ss. 7-46. (+)
- David Swartz, *Kültür ve İktidar: Pierre Bourdieu'nün Sosyolojisi*, E. Gen (çev.), İstanbul: İletişim, 1997/2011, ss. 167-199.
- Şerif Mardin, “Center-Periphery Relations: A Key to Turkish Politics?,” *Dædalus*, 102(1), 1973, ss. 169-190.
 - ✓ Film: *Köşeyi Dönen Adam* (Yön. Atıf Yılmaz, 1978)

6. Hafta – Kültür: Pop ve Kitle İletişimi

- Theodor W. Adorno ve Max Horkheimer, *Aydınlanmanın Diyalektiği*, N. Ülner ve E. Ö. Karadoğan (çev.), İstanbul: Kabalcı, 1944/2010, ss. 162-222. (+)
- Chris Jenks, *Altkültür: Toplumsalın Parçalanışı*, N. Demirkol (çev.), İstanbul: Ayrıntı, 2005/2007, ss. 14-33. (+)
- Christian Fuchs, *Social Media: A Critical Introduction*, Londra: Sage, 2014, ss. 52-68.
- Emre Ulusoy ve Sharon Schembri, “Subculture As Learning Context: Subcultural Consumption As Language, Channel and Journey,” *Consumption Markets & Culture*, 21(3), 2018, ss. 239-254.
 - ✓ Film: *Çöpçüler Kralı* (Yön. Zeki Ökten, 1977)

7. Hafta – Toplumsal Cinsiyet

- Jane Pilcher, “Toplumsal Cinsiyet ve Cinsiyet Eşitsizlikleri Üzerine Açıklamalar,” *Sosyoloji: Başlangıç Okumaları* içinde, A. Giddens (der.), G. Altaylar (çev.), İstanbul: Say, 2001/2009, ss. 109-119. (+)
- Melek Ö. Sezer, *Masallar ve Toplumsal Cinsiyet*, İstanbul: Evrensel, 2010/2012, ss. 42-57.
- Diana Miller, “Gender, Field, and Habitus: How Gendered Dispositions Reproduce Fields of Cultural Production,” *Sociological Forum*, 31(2), 2016, ss. 330-353.
- Betül Ekşi, “Police and Masculinities in Transition in Turkey: From Macho to Reformed to Militarized Policing,” *Men and Masculinities*, 2018, ss. 1-25.
 - ✓ Film: *Şen Dul Şaban* (Yön. Kartal Tibet, 1985)

8. Hafta – Din, Devlet, Millet ve Sekülerleşme

- Ahmet Arslan, *İbni Haldun*, İstanbul: Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2009, ss.73-138. (+)
- Kemal H. Karpat, *Osmanlı’dan Günümüze: Ortadoğu’da Millet, Milliyet, Milliyetçilik*, İstanbul: Timaş, 2011, ss. 11-52. (+)
- Alfonso Pérez-Agote, “The Notion of Secularization: Drawing the Boundaries of Its Contemporary Scientific Validity,” *Current Sociology Review*, 62(6), 2014, ss. 886-904.
- Joseph Alagha, “Ibn Khaldun: A Sociology of History,” *International Sociology Reviews*, 32(2), 2017, ss. 180-188.
 - ✓ Film: *Üçkağıtçı* (Yön. Natuk Baytan, 1981)

9. Hafta – Aile, Sağlık, Eğitim

- Ivan Illich, *Sağlığın Gaspsı*, S. Sertabiboğlu (çev.), İstanbul: Ayrıntı, 1974/2014, ss. 35-82 (+)
- Catherine Baker, *Zorunlu Eğitime Hayır!*, A. Sönmezay (çev.), İstanbul: Ayrıntı, 1985/2013, ss. 135-161. (+)
- H. Burcu Baba, “The Construction of Heteropatriarchal Family and Dissident Sexualities in Turkey”, *Fe Dergi: Feminist Eleştiri*, 3(1), 2011, ss. 56-64.
- Hasan Ünal Nalbantoğlu, “Üniversite A.Ş.’de Bir ‘Homo Academicus:’ *Ersatz Yuppie Akademisyen*,” *Toplum ve Bilim*, 97(1), 2003, ss. 7-42
 - ✓ Film: *Deli Deli Kúpeli* (Yön. Kartal Tibet, 1986)

10. Tüketim Toplumu

- Jean Baudrillard, *Tüketim Toplumu: Söylenceleri/Yapıları*, H. Dileçaylı ve F. Keskin (çev.), İstanbul: Ayrıntı, 1970/2008, ss. 51-101. (+)
- Robert Bocoock, *Tüketim*, İ. Kutluk (çev.), Ankara: Dost, 1993/2009, ss. 20-41. (+)
- H. Övünç Ongur, "Toplum ve Tüketim," *Sosyoloji* içinde, İ. Sezal (der.), İstanbul: Beta, 2017, ss. 233-259.
- Davide Dusi, "Beyond Prosumer Capitalism: Retaining the Original Understanding of Prosumption," *Current Sociology*, 66(5), 2018, ss. 663-681.
✓ Film: *100 Numaralı Adam* (Yön. Osman Seden, 1978)

11. ve 12. Haftalar – Şehir, Küreselleşme, Sosyal Hareketler

- David Harvey, *Asi Şehirler: Şehir Hakkından Kentsel Devrime Doğru*, A. D. Temiz (çev.), 2012/2013, İstanbul: Metis, ss. 217-226. (+)
- Charles Tilly, *Toplumsal Hareketler*, O. Düz (çev.), İstanbul: Babil, 2008, ss. 35-67. (+)
- Zygmunt Bauman, *Küreselleşme: Toplumsal Sonuçları*, A. Yılmaz (çev.), İstanbul: Ayrıntı, 1998/2006, ss. 13-34. (+)
- Arif Dirlik, "The Postcolonial Aura: Third World Criticism in the Age of Global Capitalism," *Critical Inquiry*, 20(2), 1994, ss. 328-356.
- Kees van der Pijl, "Globalization or Class Society in Transition?," *Science & Society*, 65(4), 2002, ss. 492-500.
- Jaeun Kim, "Migration-Facilitating Capital: A Bourdieusian Theory of International Migration," *Sociological Theory*, 36(3), 2018, ss. 262-288.
✓ Film: *Sakar Şakir* (Yön. Natuk Baytan, 1977)

DÖNEM ÖDEVLERİ HAKKINDA

Dersin içeriği dâhilinde tüm öğrencilerden ikili bir grup oluşturarak, derste tartışılan herhangi bir konu üzerine yazılmış veya bu konu ile ilişkilendirilebilecek Türkçe veya İngilizce bir şarkı sözü bulmaları ve bu eşleştirme özelinde aşağıdaki soruları yanıtladılmaları beklenmektedir.

- Seçilen şarkının sözleri ne hakkındadır ve bu derste tartışılan hangi kavram çerçevesinde değerlendirilebilir? Nasıl? (puan: 25)
- Şarkının ortaya çıktığı zaman dilimi, hangi toplumsal olayların etkisi altındadır ve bu olaylar, şarkının ortaya çıkışında nasıl bir rol oynamış olabilir? (puan: 25)
- Seçilen şarkı, Adorno ve Horkheimer'in sözünü ettiği "kültür endüstrisi"ni hangi yönlerden besler ve/ya hangi yönlerden eleştirir/yıkmaya çalışır? (puan: 25)
- Sanat eserleri ile toplumsal hayat veya kültür arasında neden yol gösterici bir bağ aranabilir? Veya bu görüş nasıl eleştirilebilir? (puan: 25)

Tüm ödevler için uyulacak kurallar şu şekildedir:

- Şarkı seçiminizi en geç dördüncü (4.) haftanın sonuna kadar bildirmiş olmanız gerekmektedir.
- Bir şarkıyı yalnızca bir grup alabilir.
- Ödevleriniz, toplamda 1000-1250 kelime arasında olmalıdır.
- Yanıt dosyanızı, Microsoft@Word formatında, Times New Roman, 12 punto, çift satır aralıklı ve her iki yana dayalı şekilde hazırlayınız. Word dosyanızın başlığı (İsim 1, İsim 2, SUI 108, Şarkı Adı) biçiminde yazılmış olmalıdır.
- Okuma listesinden veya farklı kaynaklardan referans vermek isterseniz, aşağıdaki formatı kullanabilirsiniz:
 - o Kitap için: Yazarın Adı, *Kitap Adı*, Basım Yeri: Yayıncı Adı, Yayımlı Yılı, s. sayfa numarası.
 - o Editörlü Kitap için: Yazarın Adı, "Kitaptaki Bölümün Adı", *Kitap Adı* içinde, Editörün Adı (der.), Basım Yeri: Yayıncı Adı, Yayımlı Yılı, s. sayfa numarası.
 - o Dergi için: Yazarın Adı, "Makalenin Adı", *Derginin Adı*, cilt(sayı), Yayımlı Yılı, s. sayfa numarası.
 - o Gazete için: Yazarın Adı, "Gazete Haberinin/Makalesinin Adı", *Gazete Adı*'nda yayımlanan makale, Yayımlı Tarihi.
 - o İnternet Kaynakları için: Yazarın Adı, "Haberin/Makalenin/Yazının Adı", <http://www...>
- Ödevleriniz değerlendirilirken, verdiğiniz yanıtların doğruluğundan çok, çalışmanıza getirdiğiniz yorum/eleştiri/fikir dikkate alınacaktır.
- Gruptaki öğrenciler, bu ödevden ortak bir not alacaktır; bu nedenle, grup arkadaşınızdan ödevin her aşamasında sorumlu olmanız, herhangi bir sorun çıktığında, ödev tesliminin en az iki hafta öncesinde öğretim elemanına bu sorunu bildirmeniz gerekmektedir.
- Ödevlerin teslim tarihi, dersin final günü ve saati olarak belirlenmiştir.
- Ödevlerinizin her aşamasında, üniversite düzeyindeki bir öğrencinin sorumluluklarına uymanız beklenmektedir. Doğrudan internetten veya başka kaynaklardan kopyala-yapıştır şeklinde verilen ödevleriniz, diğer arkadaşlarınıza haksızlık olmaması adına, değerlendirmeye alınmayacaktır.